

Poštnina plačana v gotovini.

27

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasiló Čebelarskega
društva za Slovenijo

1924

Številka 5.

Vsebina:

V Ameriki in pri nas	65	Sipalnik „Ideal“	74
Striženje kril maticam	69	Opazovalne postaje	75
Čebelarjenje na med	69	Vesti iz podružnic	77
Najboljši narejeni roj	72	Drobiž	78
Pridelovanje medu v satju	73		

Za čebelarsko zadrugo se je izjavilo razmeroma jako pičlo število članov — nekaj čez 100 deležev. Opozarjamo še

enkrat vse člane, ki žele, da se zadruga ustanovi, naj pohite s prijavo, da bo moči čimprej sklicati občni zbor.

Uredniška listnica. Precej tvarine smo morali odložiti za prihodnje številke. Dotične gg. sotrudnike prosimo potrpljenja. Sčasoma pride vse na vrsto. Pišite s črnilom razločno, samo na eni strani, narazen, da bo mogoče kaj piri-

sati, pustite ob strani rob za popravke! — G. K. iz C. »Kramljanje« ni za v koš. — Nekateri odlični gg. sotrudniki so kar umolknili. Kaj smo se zamerili g. Peter-nel, Levstik, Črnej itd?? —

DOMAČI VRT.

Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujmo in krasimo.

Priredil M. Humek.

Cena Din 48.—, vezano Din 60.—.

Kdor hoče obdelovati svoj vrt tako, da mu bo prinašal največ dobička, naj si to knjigo omisli. Preizkušeni nasveti te knjige mu bodo mal izdatek za njo stotero nadomestili. Knjiga je bogato ilustrirana in obsega 69 podob v besedilu in 2 barvni tabeli. — Knjiga se naroča v

Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Pozor! Čebelarji z A. Ž. panji. Pozor!

Najhitrejša in najlažja odzemanje medu — z najmanjšo muko za čebelarja in čebele dosežete, če uporabljate za ometanje čebel najboljše

sipalnik „IDEAL“

(opisan in narisano v 7. števil. „Čebelarja“.)

Založila in prodaja jih à 120.— Din:

Čebel. podr. za Ljubljano in okolico
na Miklošičevi cesti št. 9 — sodnija —
v pisarni ravnatelja ljubljanske jetnišnice.

Prodám

5 kompletnih A. Ž. panjev in nekaj kranjičev, močnih, iz spomladanske re-snate paše.

I. Žumer

Pod Turjak. pošta Turjak.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.

Urejuje M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica šte. 21.

Letnik XXVII.

Ljubljana, dne 1. maja 1924.

Štev. 5.

V Ameriki in pri nas.

M. B. Miklavčič. — Jannesville, Minn.
Sev. Amerika.

Pred desetimi leti, ko sem prišel v Ameriko in se začel zanimati za ameriško čebelarstvo, sem kmalu opazil veliko razliko med našim in ameriškim čebelarstvom. Pri nas v Sloveniji so tedaj, kakor najbrže še tudi danes, gojili čebele v pretežni večini zaradi njene priljubljenosti med narodom — torej največ v zabavo in razvedrilo. Čebelnjak na vrtu se nam je zdel kot dober član družine, ki nam daje obilo zabave v slehernem razpoloženju. Velikih, trgovskih čebelarstev je bilo le malenkostno število. Modernega orodja, ki je v rabi na velikih ameriških čebelarstvih, nismo imeli, niti poznali. Panje je izdeloval skoro sleherni čebelar in — navadno po lastnem kopitu. Rad ali nerad, moral sem priznati, da smo Slovenci, če tudi priznani stari čebelarji, vendar jako daleč zaostali za ameriško čebelarsko kulturo. V Ameriki je velikanski razvitek vseh kmetijskih panog potegnil v svoj vrtinec tudi čebelarstvo. V kratki dobi so izumili uspešne panjeve sestave in načine čebelarstva kakor tudi praktično orodje, s čigar pomočjo se čebelno obratovanje vrši bolje in hitreje. Najvažnejšo vlogo pri silnem razvitku te prelepe panoge kmetijstva pa je bil srečen izum ameriškega panja.

Kot človek evropske šole in evropskih čebelarskih izkušenj, sem prvotno opazil na ameriškem panju celo vrsto pogrškov: 1. ker se zadaj — ne odpira, 2. ker v panju ni prostora za pitanje, 3. ker nima pritrjene spodnje deske, 4. ker se ne more drug vrh drugega nalagati in še več podobnih malenkosti, katerih pa se že ne spominjam več. Precej let praktičnih izkušenj me je poučilo, da je ameriško čebelarstvo jako pametno vrejeno in da je ameriški panj najbolj praktičen in najbolj popoln izmed vseh panjev na svetu. Tistih dozdevnih napak, ki sem jih videl tedaj, ko sem prišel semkaj, danes ne vidim več — nasprotno, če bi ameriški panj imel vse ono, kar sem pri njem pogršal, bi bil to kot mnogi evropski panji — panj brez bodočnosti.

V Ameriki so danes v rabi štiri vrste panjev: Enoten ali Langstrothov panj na osem ali deset satnikov, Jombo panj na osem ali deset satnikov, predelani Dadantov panj na enajst satnikov in originalni Dadantov panj (v Evropi znan pod imenom »Dadant-Blatt«) na deset satnikov. Sicer je tu in tam kak čebelar, ki uporablja panje lastnega izdelka, kar pa v trgovskem oziru ne hodi v poštev. Vsi ti panji so enako sestavljeni, a se precej razlikujejo po velikosti. Jombo panj je v širjavi in dolžini enak Langstrothovem, a je dva palca globokejši. Modificiran

Dadantov panj se razlikuje od Jombovega v številu satnikov in v $\frac{1}{16}$ palca večjem razstojišču. Dadantov panj je en palec daljši in $\frac{2}{8}$ palca globokejši od Jombovega. Ker nimam pri roki mere v centimetrih, naj navedem število celic posameznih satnic navedenih panjev.

Langstroth, 1 sat 7200 celic — 10 satov 72.000 celic;

Jombo, 1 sat 8664 celic — 10 satov 86.640 celic;

Orig. Dadant, 1 sat 9512 celic — 10 satov 95.120;

Predelan Dadant, 1 sat 8664 celic — 11 satov 95.304 celic.

Iz navedenih števil je razvidno, da ima Jombo panj 14.640 celic več nego Langstroth, predelani Dadant 23.304 celic več nego Langstroth in 8664 celic več kot Jombo. Originalni Dadant in predelani Dadant sta skoro enake velikosti. Kateri izmed teh štirih panjev bi bil najbolj primeren za kontinentalno ameriško čebelarstvo, kakor tudi za druge dežele, je problem, ki čaka rešitve.

Za jug in jugozapadni del Združenih držav, kjer so dolge sezone in mile zime, je Langstrothov panj jako čislán. V teh krajih imajo matice obilo časa za zaleganje, zaradi tega ob gotovih časih ne zalegajo tako močno kot na severu, kjer so kratke sezone in dolge zime. Teda, ko sem čebelaril doli na jugozapadu, na ameriško-mehiški meji, sem imel z rojenjem le malo opraviti, težkoče pa mi je delal med, katerega so čebele odlagale v plodišču namesto v medišču. Ako tega nisem pravočasno opazil, je matici začelo primankovati prostora in rojenje se je pričelo. Sicer pa v teh krajih normalni družini zadostuje po eno plodišče skozi sezono.

Langstrothov panj se more uspešno uporabljati tudi na severu, toda je za velika čebelarstva dosti premajhen. Na velikih čebelarstvih se namreč gleda na to, kako pridelati kolikor mogoče veliko medu in s kolikor mogoče malimi opravki. Langstrothov panj zahteva preveč

pažnje in preveč opravila. Matice v tem kraju zalegajo z neverjetno brzino in čim pravočasno ne razširimo plodišča, imamo opraviti z velikim rojenjem. Na našem čebelarstvu zahtevajo vsi Langstrothovci po tri plodišča skozi sezono. Jako velika težkoča z Langstrothovcem je tudi to, ker v plodiščih po končani paši ni skoro nič medu. V prvi tretjini avgusta damo vse matice na njih zimsko plodišča pod matično rešetko. Glavna paša v tem času že nekoliko ponehava in v dvajsetih dnevih po tem opraviu pričnemo s točenjem. Pri odvzemanju medišč se pogosto zgodi, da je v plodišču še polno zalege in jako malo ali nič medu. In ker nimamo izdatne jesenske paše, smo primorani, da jih preskrbimo z zadostno zalogo medu do glavnega pitanja. Tako opravilo je ob času točenja, ko je »čas zlato«, jako odveč in ravno v tem pa je slava Langstrothovega panja občutno prizadeta.

Iz navedenih razlogov smo pri nas začeli opuščati Langstrothovec že pred več leti in se začeli oprijemati Jombovec in originalnih Dadantovcev. Teorija, da je Dadantov panj dosti velik za najboljšo družino, je v praktični preizkušnji na našem čebelarstvu zadela v nasprotje. Dobra, mlada matica (stare matice itak ni mogoče odvrniti od rojenja) mora imeti na našem čebelarstvu dva Dadantova panja za plodišče, ako hočemo preprečiti rojenje. To seveda velja le za normalne čase. Leta 1922. je bila tukaj precej rana pomlad in čebele so dobile poleg nekoliko medu obilo cvetnega prahu, katerega so odlagale v krogu ob zalegi in ker ga je bilo več nego so ga mogle porabiti za pitanje zalege, je bil s tem matici odvzet potreben prostor za zalego in rojenje se je pričelo v obilni meri. (Navedeni slučaj je dobra ilustracija za one čebelarje, ki polagajo vso važnost za omejevanje rojenja ravno na velikost panja.)

Na našem čebelarstvu je bil Dadantov panj v zadnjih petih letih temeljito

preizkušen in zato upam, da mi je o njem lahko izreči tudi pravično sodbo. Prvo leto smo imeli okrog 35 Dadantovcev, drugo leto že 100 in letos pa smo jih prezimovali nekaj čez 300. V teh letih smo imeli po 700—800 panjev čebel in sicer v Langstrothovih, Jombovih in Dadantovih panjovih in tako nam je bilo primerjanje enega z drugim kaj lahko. Rezultat v teh preizkušnjah je pokazal, da Dadant v treh ozirih nadkriljuje Langstrotha in sicer:

1. je boljši za prezimovanje;
2. boljši za omejevanje rojenja in
3. ima v plodišču ob času točenja zadostno zalogo medu do glavnega pi-

ljiva tudi Dadantovcem, ali ker je v njih dovolj praznega satja za čebelno gnezdo, jim vlaga toliko ne škoduje.

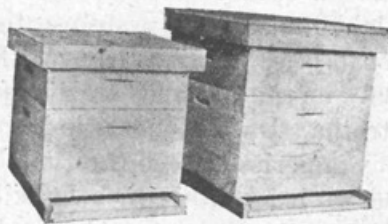
Omenjene tri dobre lastnosti Dadantovca pa ima v precejšnji meri tudi Jombo in tako bo Langstroth na našem čebelarstvu, morda že v par letih čisto opuščen.

V našem okrožju je lansko leto jako dobro medila alsika detelja in povprečni panji v Dadantovcih so potrebovali po dve plodišči in tri do pet polovičnih medišč. Ko začne paša nekoliko ponehavati, smo preložili Dadantovo plodišče vrh medišč in tako je igralo vlogo medišča. Na enem izmed naših čebelarstev

Eno izmed več Hoffmanovih čebelarstev v Ameriki.

tanja. Prva teh lastnosti pride v poštev radi kratke čebelne sezone tukaj na severu. Langstrothov panj, če ga hočemo preskrbeti z zadostno zalogo za dolgo zimo, potrebuje 50 funtov hrane. 10 satov, če so polni, tehta 75 funtov in tako imamo v panju le za 25 funtov praznega satja. Zaradi tega so čebele, zlasti v začetku zime, primorane imeti svoje gnezdo na satju, ki je napolnjeno z medom in sladkorjem. In ker sta med in sladkor dobra privajalca vlage, je naravno za čebele precej težko prezimovanje in ni čudno, da Langstrothovei, zlasti v zimi s pogosto se menjajočo temperaturo močno oslabe. Gotovo da je pogosto se menjajoča temperatura škod-

Jambo in Dadant.

na Dadantovcih je bil donos 250 do 300 funtov pri panju. Mi nikoli ne pustimo, da bi čebele trpele na pomanjkanju prostora. Čebelar mora biti dober preценjevalec čebelnih družin in paše. Močnim panjem damo po dve medišči naenkrat, ko ste do polovice napolnjeni, jim damo dve drugi, navadno tako da prazna medišča podtaknemo pod prejšnji dve medišči ravno nad plodišče. Na ta način imajo čebele prazen prostor baš v sredini in to jih sili k delu. Glavna pogoja za velik pridelek ob dobri paši sta: 1. imeti moramo čebele v najvišjem razvitku moči in v normalnem stanju, kajti čebele, ki se pripravljajo k rojenju, so slabe donašalke medu; 2. imeti morajo nekoliko preveč prostora in — nikoli ne premalo, ker sicer začno lenariti. Na tisoče in tisoče funtov medu se izgubi tako v Ameriki kakor tudi v Evropi med nevednimi čebelarji baš zaradi pomanjkanja prostora pri močnih panjih ob

dobrih pašah. Moderni Ameriški čebelarji se čudijo kako morejo evropski čebelarji doseči kake uspehe s panjovi z enim samim nepremičnim mediščem. V Ameriki, ako se ne pridela več nego 50 funtov medu pri panju, se ne izplača čebelariti. — Če se izplača v Evropi? Dvomim! (O da! Ko bi le polovico tega dobili redno, pa bi bili zadovoljni. Povprečni donos na panj cenimo na 5 kg. Op. uredn.)

Dadantov panj je za naše okrožje pravi ideal — za mnoge kraje pa ni nič boljši nego Langstoth. Vse je odvisno od podnebja in krajevnih razmer v splošnem. Dadantov panj ni dosti razširjen po Ameriki. Izmed mnogo tisoč čebelarjev je lahko naštetih na prste vse tiste, ki ga uporabljajo. Vzrok temu je, ker se njegova mera preveč razlikuje od Langstrotha. Dadant je nekaka specialiteta v ameriškem čebelarstvu. Velike tovarne za izdelovanje čebelarskih potrebščin ga ne izdelujejo, istotako ne izdelujejo točil za tako veliko mero. Zaraditega je treba posebnega naročila, kar pa v Ameriki stane mnogo denarja. Znana tvrdka Dadant & Sinovi, največja zagovornica tega panja je prišla do prepričanja, da Dadantov panj, če tudi je dober, nima posebne bodočnosti in zato si je leta 1919 izdelala panj pod imenom Modified Dadant, (predelan Dadant). Ta panj ima enake satnike kakor Jombo a ima 11 satnikov in $\frac{1}{16}$ palca večja razstojišča. Ta panj se je v kratki dobi razširil po celi Ameriki in žanje priznanje celo tistih ostrih kritikov originalnega Dadantovega panja.

Z njim se je napravil velik korak v ameriški čebelarski kulturi, kajti ta panj se lahko uporablja z Langstrothovci in Jombovci, kar je velika težkoča z originalnim Dadantovcem.

Za Jugoslavijo bi bil po mojem mnenju prikladen Jombo ali pa Mod. Dadant. Nikakor pa ne priporočam originalnega Dadanta. Skušnja nas uči, da vse, kar ni dobro, nima bodočnosti. Ev-

ropski čebelarji so zapravili mnogo časa in denarja z raznimi panjovi a še danes nimajo — niti enega, ki bi bil uporaben za uspešno čebelarstvo na med. Priznam, da je to huda trditev, a je podprta z neovrgljivimi dejstvi! Gotov sem, da bo Evropa končno primorana priznati neuspeh svojega čebelarstva in dati kredit ameriškemu panju. Čim prej se to zgodi, tem bolje. Dobro bi bilo, če bi »Savez Jugoslovanskih Pčelarskih Društava« vzel to zadevo v pretres in se odločil za ameriški čebelarski sistem. In če kedaj pride do tega toliko potrebnega koraka, tedaj si naročite natančne vzorce določenega panja iz Amerike in pričnite jih izdelovati natančno po isti meri. V 6. številu »Slov. Čebelarja« min. l. je Šime Matejčič priobčil podobo Dadantovega panja. Če primerjate to podobo s podobami Ameriških panjev, vidite veliko potrato materiala. Panj mora biti na zunaj čisto gladek, izvzemši male izdolbine na vsaki panjevi stranici, kar služi pri prenašanju. Sicer pa panj ne sme imeti nobene stvari, kar bi moglo ovirati, da bi jih ne mogli zložiti skupaj kot domine v škatli. Tudi pokrov je jako nepraktičen in potraten na materialu. Recimo da imamo 100 takih pokrovov in jih hočemo zložiti na kak prostor enega vrh drugega. Kako nerodno bi bilo to opravilo in kako lahko bi se poškodovali. Pod. 2 predstavlja dva ameriška panja s pokrovi. Ti pokrovi so čisto enostavni, a so jako praktični. Čez vrhne deske je pritrjena tanka pločevina in ob robovih zavihana navzdol, ta pločevina brani, da mokrota ali vročina ne pokvari lahkih desk, ki so pritrjene na okvir. Kadar se rešuje, oziroma določa panj za Jugoslavijo naj se ne prezre važnih vprašanj. Vse mora biti napravljeno natančno po vzrocu, ničesar ne odvzeti in ničesar dodati. Delajte, delajte vsi nato, da to prevažno vprašanje Jugoslovanskih čebelarjev pride v pretres in končno v zaželeno odločitev!

Striženje kril maticam.

Janko Babnik. — Rožna dolina.

V prvi številki letošnjega letnika sem obljubil, da hočem opisati, kako se maticam krila režejo oziroma strižejo. Če tudi se me je hotelo pozneje vsled moje odkritosrčnosti prijeti malo za uho, hočem vendar ostati zvest in izpolniti dano obljubo.

Kakor sem že omenil, krila režemo ali strižemo. Rezanje je precej nerodno in v mnogih slučajih celo opasno delo za matico. Zato tudi tega načina ne bom opisoval.

Popolnoma brez vsake nevarnosti in škode za matico pa krila strižemo. Čebelar, posebno pa še začetnik, se že boji, ako mora iz tega ali onega vzroka prijeti matico z roko. Da bi jej pa vrh tega še krila strigel, na to pa še misliti ni. Tudi meni se ni boljše godilo. Sčasoma se pa vsakdo privadi, da ne napravlja to opravilo prav nobenih skrbi. Dobro si je treba zapomniti, da naj se nikoli ne poskuša prijeti matico z roko, ako teka med čebelami po satju ali stranicah panja. Vselej naj se skuša zapreti jej daljno pot na ta način, da se pred njo nastavijo prsti desne roke. Tako jo prisilimo, da sama zleze na roko. Ko je sama tam, ali pa če je tudi posamezna čebela pri njej, jo brez skrbi na lahko primemo za oprsje s palcem, kazalcem in sredincem leve roke. V tem položaju sama od sebe zadek obrne navzdol, krila pa dvigne kvišku in so na ta način popolnoma prosta, da se lahko pride v bližino z majhnimi ostrimi škarjicami, ki morajo biti v ta namen v bližini pripravljene.

Da se cela operacija, kolikor mogoče hitro izvrši, moramo vedeti, koliko in kako naj krila strižemo. Odvzame naj se približno polovica kril. Toda ne tako, da bi bila krila na obeh straneh enako dolga. V tem slučaju bi si matica ob času rojenja pri izletu mogla malo pomagati. Pristriči se mora tako, da ostane ena stran kril malo daljša od druge. To dosežemo

na ta način, da ne odstrižemo kril naravnost po črez, ampak malo poševno. Tako pristrižena matica potem sploh ne more leteti, ker ne more vzdržati ravnotežja.

Ko krila odstrižemo, spustimo matico, da sama zleze z roke v panj med čebele. Vse opravilo naj se kolikor mogoče hitro izvrši, da ne valjamo matice predolgo po rokah.

Nekateri čebelarji delajo celo tako, da maticam strižejo krila med tem, ko mirno leze po satju, ne da bi jo vzeli v roke. Amerikanci imajo še več drugih načinov, ki pa nimajo toliknega pomena, da bi jih opisoval, ker za neizvežbanega čebelarja ne hodijo v poštev.

Ker je vsakdo v začetku pri novem opravilu nekoliko bolj neokreten, se lahko priuči tej metodi na ta način, da vzame trota in na njem poskuša s striženjem kril. Seveda se ga mora na to takoj ugonobiti, ker trot brez kril nima pomena in bi ga čebele takoj vrgle iz panja. Matici seveda se to nikdar ne prigodi.

Kakor je bilo omenjeno, se strižejo krila šele v drugem letu, ker v prvem letu matica sploh ne roji, ali pa vsaj v zelo redkih slučajih. Najboljši čas za to je spomlad ob toplem vremenu, ko je v panjih še malo čebel in zalege, ter se matica prav lahko najde.

Ako bo kdo poskušal ta način, me bo zelo veselilo, da bi poročal v listu, kakšne skušnje je napravil s striženjem, ker praksa gotovo v tem oziru več pove nego teorija.

čebelarjenje na med.

(Odgovor na članek g. dr. Šime Matejčiča v lanskem letniku.)

A. Žnideršič. — Ilir. Bistrica.

V lanskem letniku »Slov. Čebelarja« je podal g. dr. Matejčič nekaj misli o obliki in velikosti panja in opisal nekatere načine čebelarjenja. To bi moralo povzročiti, ako bi dosegli dvakratni donos, o kakršnem pripoveduje, popolen preobrat v čebelarstvu. Gotovo je ta ali

oni preizkušal te načine in zanimivo bi bilo slišati kake uspehe je dosegel. Dvomim, da bi šli naši čebelarji kar tako preko teh zapeljivih obljub. Vzrok, da nisem takoj povedal svojega mnenja na predmetna izvajanja, je bil ta, da nisem hotel nikogar odvrniti od poizkusov. Danes pa zamujeno doprinašam.

G. dr. M. je izračunal, da mora imeti plodišče dobrega panja 100.800 celic in sicer za zalego 63.000, za med 21.000 in za obnožino 16.800.

Ta zahteva se mi zdi v toliko neute meljena, ker v času, ko je panj na višku razvoja, je zelo malo medu v plodišču. Razen tega je pa že odprto medišče, v kolikor pa pojema zaleganje, v toliko nastaja v plodišču prostor za zimsko zalogo. Izračunana količina celic, ki jih zahteva Dr. M. za zalego, utegne pa biti premajhna, ker je znano, da je pri močnih družinah zaleženih devet satov, ko je družina na višku razvoja. Gerstung je nekoč izračunal, da izleže kranjska matica ta čas dnevno nad 4000 jajčec. Za to potrebuje tedaj nad 80.000 celic.

Člankar trdi tudi, da se matiča z zaleganjem omejuje na 11 do 12 satov in da se najrajši zadržuje na prostoru, ki meri 42 cm v širino in istotoliko v višino. Da dobi panj s tako prostornino, predpisuje 12 satnikov, ki morajo biti v svitlobi 42 cm široki. Da dobi potrebno število celic, morajo biti satniki 23,6 cm visoki.

Meni se ne zdi pravilen ta način merjenja. Kakor se razvidi iz dotičnih izvajanj, se matica le v skrajnem slučaju, če je v panju omejena navzgor in navzdol, posluži 11 do 12 satov in drugič, ker ne vem iz kakšnega razloga naj bi se najrajše zadrževala na prostoru te mere, zlasti ako pomislimo, da kadarkoli se čebelna družina pojavi v katerikoli obliki, je ta oblika vedno krogla in da se ta preoblikuje le v toliko, v kolikor jo silijo posebni vplivi. Čujmo kaj pravi Gerstung!

Da določi velikost satnikov, je jemal Gerstung mero po satju, ki ga je zgradila normalna družina na prostem, kjer ni bila ovirana na prostoru. Našel je, da vedno prezimuje in se razvija v obliki krogle. Okrog gnezda odlaga cvetni prah, nad njim pa medeno zalogo. Tisočera merjenja so pokazala, da tvori normalno gnezdo po zimi prilično 25 cm veliko kroglo. Širino voščene ploskve za satnik je tedaj lahko dobiti; istotako izračunamo lahko koliko satov je potrebno, da bo tudi v globočini panja prostora za tvorjenje krogle. Nič več nego sedem satov-nih ulic ali osem satov! Sedaj nam je še izračunati, kako visok naj bo satnik. Po zimi ne smejo čebele sedeti prav do spodnjega roba satnikov, ker bi preveč trpele od mraza, ki prihaja v panj pri žrelu. Napustimo tedaj pet cm. Nato moramo skrbeti za prostor, ki ga rabijo za zimsko zalogo. Potrebujejo jo prilično 10 kg. Treba je tedaj pustiti nad čebelnim gnezdом še toliko prostora, da se ta množina ondi lahko shranjuje. Gerstung je določil celo višino na 40 cm.

Prerez zalogine krogle normalne družine znaša, ko pride družina poleti na višek, 30 cm, za kar je treba devet satov-nih ulic, ali deset satov. Ker so sati le 25 cm široki, potisne se krogla navzdol do satnikovega spodnjega dela, navzgor pa s tem, da potisne med v medišče, ki smo ga panju nastavili.

Vpanjih s podolžnimi sati, ki stojе v mrzli stavbi, prezimuje družina spredaj, in ima bolj v zadnjem delu, to je za seboj, zimsko zalogo. Podolžen sat v tej velikosti, odgovarja tedaj ravnotako zahtevam, ki jih stavi Gerstung.

Ako damo A.-Ž. panju deset satnikov v plodišče, ima matica v njih 80.000 celic na razpolago, tedaj toliko, kolikor jih lahko zalega, ko je razvoj na višku. Ta višek dosežejo čebele junija meseca. Jaz pa ostanem pri svojih devetih satnikih, ker paša pri nas konča v začetku julija in preobilica čebel, ki se izvalijo meseca julija in za katere je matica nalegla

jajčeca meseca junija, so mi le v škodo.

Za kraje s kratko in izdatno pašo mora veljati pravilo, da skušamo spraviti čebelne družine pet tednov pred koncem paše na višek. Kar se pozneje preko mere naleže, to je vse odveč.

Gospod Dr. M. čebelari v kraju, kjer prične paša v začetku maja in ki traja samo en mesec. Za take kraje pa utegne biti mera A.-Ž. panja prej prevelika nego premajhna, ker čebelne družine se v tem času tako ne razvijejo, da bi jim postalo satje pretesno, to je, da bi matici primanjkovalo prostora. Meseca junija bi pa bila obilica satja v kvar. Pač pa se mi zdi, da bi bilo prav uspešno omejevanje zalege, bodisi potom ojačevanja, združevanja ali na kak drug način.

Dvomim, da bi se pri nas obnesel način čebelarjenja, kakršnega priporoča g. Dr. M. Ob glavni paši mi uspeh odvisen samo od močnih panjev, ampak tudi od pravega razmerja starosti čebel. Kdor pazno zasleduje razvoj in donos posameznih panjev, se je prepričal, da so marsikaterikrat srednjemočne družine prekosile prav močne. Zaraditega je veljalo pravilo, da nabirajo srednjemočni panji največ medu. Svoječasno so imenovali gerstungovce panje za meso in sicer zaradi velike mere satnikov, na katerih se zalega neovirano razvija. Gerstung je odgovoril, da so pač njegovi panji pri gotovih okoliščinah panji za meso, to pa le tedaj, ako se družina razvije šele v času glavne paše, tako da ima preveč mladice (redilk) premalo pa nabiralk. Kakor znano izlete čebele v normalnih razmerah šele po štirinajstih dneh, potem ko so se izvalile, na pašo.

Nikdo ni znal uravnati razvoja čebel tako primerno svojim pašnim razmeram, kakor je to storil Emil Preuss, od katerega smo se, kar bodi mimogrede omenjeno, naučili prevešati. Preuss je učil, da moramo družine, ako nočemo, da postanejo močne šele tedaj ko paša preneha, spomladi izenačiti, jih pravočasno prevesiti in končno omejiti zalego na dva

sata. To zadnje opravilo je izvršil vedno pet tednov prej nego je končala glavna paša.

Po končani paši so mu družine močno oslabele, a medišča so bila vedno polna medu. Da je družine na zimo ojačil, jih je v jeseni spekulativno krmil.

Jaz sem svoječasno tudi pripiral matice, sem pa to opustil ravno zaradi tega, ker so družine zelo oslabele. Ni bilo dovolj časa, da bi se zopet dovolj okrepile za jesensko pašo. Pripiranje matice bo učinkovalo le v krajih s spomladansko pašo in to le tedaj, ko je slaba letina. A kdo naj ugame kaka letina bo! Matica ima v takih krajih in takih letih vedno spodbudo, ker nanašajo čebele nepretrgoma nektar in je vedno dovolj prostora, ker ne prihaja odveč medu v plodišče, medtem ko napolnijo pri dobri paši čebele skoraj vsako celico, iz katere zležejo mladice, sproti z nektarjem.

Ravno tako sem pred več nego desetimi leti poskušal z združevanjem družin pred glavno pašo. Napravil sem si nalašč v to svrhu dvojake, a kekega uspeha nisem dosegel. V nemških časopisih se tu intam ta način priporoča. Nikjer pa ta nasvet ne najde trajnega odmeva. V zadnjem času je tudi Alfonsus v Dunajskem časopisu »Der Bienenwatter« o tem pisal in tudi obljubljal dvakratne donose.

Odstranitev matice pri početku glavne paše ni nič novega. Že Dierzön je to priporočal in imenoval zlato pravilo.

Kar pa bo posebno oviralo, da se ti načini pri nas udomačijo, je to, da pospešujejo rojenje. To hoče preprečiti Dr. M. s pridnim, oziroma pravočasnim točenjem. S tem pa je čebelar preveč vezan na čas in to je velik nedostatek.

V koliko hodi v poštev pri donosu medu masa čebel, danes še ni povsem jasno. Izključeno ni, da dajo pri gotovih okoliščinah združene družine večji donos, nego bi ga dale posamezne, a okoliščin pri katerih se to doseže, ne poznamo.

Nekaj novega mi je pa, kar pripoveduje Dr. M. o razliki v velikosti celic

naše in italijanske čebele. Potemtakem niso naše satnice za italijansko in italijanske ne za našo. Obrnil sem se glede tega na tvrdko Bernhard Rietsche v Biberach. Prejel sem naslednji odgovor:

»Jaz dobavljam stroje po zahtevi naročnika z normalnimi urezi celic (okrog 800 celic na kvadratni decimeter, obojestransko merjeno) ali s povečanimi celicami (okrog 765 celic na kvadratni decimeter obojestransko merjeno). Obe velikosti sem preizkusil na lastnem čebelnjaku in je res, da gradijo vse pasme, tudi italijanska povečane celice, ako stavimo satnice s povečanimi celicami v panje. V Ameriko zahtevajo stroje z nekoliko manjšimi celicami (okrog 820 na kvadratni centimeter obojestransko merjeno) medtem ko zahteva Rusija vedno stroje s povečanimi celicami.«

K temu pripomnim, da čebelarijo v Ameriki skoraj izključno z italijansko čebelo.

V 4. številki lanskega letnika se je izjavil tudi izboren praktik g. župnik Pernel o A.-Ž. panju. Reči moram, da čitam redkokdaj spise, ki bi bili tako iz prakse vzeti, kakor ta. Strinjam se z njim glede omejevanja zalege, istotako glede velikosti medišča in panja za skromno in srednje dobro pašo. Kot nekaj popolnoma novega pa sem s posebnim zanimanjem čital njegove izkušnje o visokosti sata. To si moramo zapomniti za čas, ko se bo šlo za taka vprašanja. Tudi pri nas bo prišel čas, ko se bo šlo za mero. Tedaj bomo rabili izkušnje takih praktikov kakor je g. župnik Pernel; sicer se nam utegne zgoditi kakor na Nemškem, kjer imajo pravo mešanico mer in panjev.

Najboljši narejeni roj.

Fr. Jug.

Glede naravnih rojev se tudi jaz strinjam z gospodom Kosijem, da so čebelarju, ki čebelarji na med, večkrat v nad-

logo in ne plodonosni. Z narejenim rojem se da na gotovi način lažje doseči večji uspeh. Toda to ni vsakemu čebelarju možno. Začetnik, ki še nima močno razvitih plemenjakov, se pač ne more lotiti tega opravila, že zaradi tega ne, ker nima na razpolago izdelanega satja. Pri naravnem roju in pri narejenem je ta razlika, da naravni roj dela sam takoj satje, narejeni pa ne; treba mu je dati že izdelano satje.

Jaz sem samo prve dve leti kot začetnik jemal roje iz kranjičev in sicer vse kar je hotelo rojiti, a sem imel obe leti smolo. V jeseni sem moral družiti po dve družini in še tem dodajati sladkorja, da so mi preživele zimo. Od naravnih rojev sem imel le ta dobiček, da so mi izdelali nekaj satja, da sem si naslednje leto malo lažje pomagal. Od tedaj naprej vsako leto plemenjake le pomnožujem — oziroma delam roje.

Z umetnim pomnoževanjem čebelnih plemenjakov sem tudi jaz že poizkušal po raznih receptih. Način, ki ga navaja gospod Kosi v svojem članku, ni napačen, a vendar ni naraven in ne najbolj uspešen. Bolj naravno in boljše se sponaša tista v novi panj prenešana družina, ki dobi seboj takoj oplojeno in dobro matico, ki svoj posel brez zadržka nadaljuje. Preseljena družina z naravnim ali vep-ljenim matičnikom zaostane najmanj za dobo 4 tednov. To se pravi: Čez 4 tedne boš imel panj na isti stopnji kakor si ga ustanovil ali bo pa še slabejši, ker se na paši vedno nekaj čebel poizgubi. Ako se pa po nesreči matica ne oplodi, ali če oploditev zadržuje slabo vreme, je izguba še toliko večja. Lahko se primeri, da glavna spomladanska paša že mine, ko novi naseljeni panj še nič ni napredoval. Novo naseljena družina z oplojeno matico deluje takoj z vsemi močmi in smo uspeha popolnoma gotovi.

Za dosego tega uspešnega načina pa je treba imeti dvoje sredstev: prvič večje število močno razvitih plemenjakov in pa nekaj dobrih

oplojenih matic v rezervi (v prašilnikih še iz prejšnjega leta).

Meni so lansko leto spomladi ostale od prejšnjega leta dve rezervni matici v prašilnikih z družino vred. Ker sem vedel, da ju ne bom rabil, sem že zgodaj spomladi nastavlil prašilne panje na isti prostor, kjer bi bil rad imel panje plemenjake. Družinici sta se prav lepo razvijali in sem ju pustil toliko časa v prašilnih hišicah, da so se do viška razvili. Na to sem odstranil prašilni panj in nastavlil na isto mesto A.-Ž. panj na 9 satnikov ter sem iz prašilnega panju preselil družino s tremi satniki, ki so bili že močno obljudeni, v sredo plodišča. Na to sem vzel iz najmočnejšega plemenjaka en sat pokrite in že zrele zalege, čebele sem ometel v panj nazaj, sat z zalego pa postavil k preseljeni družinici poleg onih treh satov. Potem sem vzel iz prejšnjega panja še en sat z obnožino in medom vred brez čebel ter ga postavil na drugo stran novo naseljene družine, zraven pa še en izdelan prazen sat. Ta družina se je pomnožila sedaj na 5 satov, drugi prostor sem pa izpolnil s celimi satnicami. Prostor od zadaj sem zaradi toplote še zadelal. V osmih dneh so se izlegle iz pridejanega sata vse mladice in panj je postal živahen, da je bilo veselje ga opazovati. Matica je zelo pridno zalegala v 14 dneh je bila zalega že na 6 satih.

Plemenjaku pa, ki sem mu odvzel dva sata, sem dal 2 prazna izdelana sata, ki ju je matica kmalu zalegla. Plemenjaka nisem s tem nič oškodoval, ker je bil zelo močen, pač pa sem mu s tem še koristil, da se mi ni pripravljaj na roj. Z drugo družinico v prašilniku sem storil ravno tako, samo da sem jo podprl z drugim plemenjakom. Na ta način sem dobil dva krasna plemenjaka, ki sta se do jeseni tako razvila, da nista nič zaostala za drugimi plemenjaki. Nanosila sta za zimo zadostno zalogo in še odvzel sem vsakemu par kg medu.

Lansko leto junija meseca sem ustanovil zopet 6 novih družinic v prašilnike

za vzgojo rezervnih matic. Matice so se vse oplodile in so vse prvovrstne. Družinice v prašilnikih so nanosile lansko leto v svoje predalce toliko živeža, da mi v jeseni ni bilo treba nič dodajati. Prezimilo mi je vseh 6 družinic z maticami vred. Za sedaj prav živahno izletavajo po vodo — znamenje, da že zalegajo. Ker sem imel letos srečo, da mi do sedaj še ni v nobenem plemenjaku padla matica, mi bodo gotovo vse rezervne matice ostale, da jih bom lahko uporabil za pomnoževanje plemenjakov na zgoraj opisani način.

Pridelovanje medu v satju.

M. Hume k. — Ljubljana.

III. Nastavek za A.-Ž.

Kakor je bilo omenjeno v 2. tozadevnem članku, je potreben za pridelovanje medu v satju poseben nastavek, ki mora biti nalašč v to svrhu prirejen in ki sicer ni za nobeno drugo rabo. Ker čebelarji večina naših večjih čebelarjev v A.-Ž. panjih, naj opišem tak nastavek, ki se položi v medišče A.-Ž. panja z 9 satniki.

Iz 2 cm debelih in natančno 13 cm širokih desk zbijemo obod, ki meri zunaj 34×38 cm. Obod je brez dna. Za pokrov vzemimo 3 po 38 cm dolge, po 11,3 cm široke in približno 1 cm debele deščice, ki jih pa ne pribijemo na obod, ampak jih samo položimo nanj, ko je nastavek že v panju.

Potem si zbijemo 6 nosilcev (glej sliko v 4. številki). Oba kraka sta po 3,5 cm široka, 2 cm debela in natančno po 12,5 cm visoka. Spodnja deščica je 3,5 cm široka, 5 mm debela in 34 cm dolga. Pribita je od spodaj na oba kraka in sicer tako, da ostane med njima natančno 30 cm razdalje za 3 predalce. Najbolje je, da delamo nosilce šele tedaj, ko imamo že predalce pri rokah, da po njih vzamemo mero.

Potrebujemo še 7 pregraj, ki jih bo pa nekoliko težje izdelati. Kdor ima

nekaj mizarskega orodja in zna sukati žago in stružec, bo pa premagal tudi to težkočo. Za vsako pregrajo je treba 10 kosov in sicer: 2 končna kraka (glej podobo v 4. števil.) dolga po 12,5 cm, debela po 1 cm in široka po 3 cm; 4 deščice po 29,5 cm dolge, 2,2 cm široke in kvečjemu 2 mm debele; 4 remeljce po 10,5 cm dolge, 12 mm široke in po 4 mm debele. Končna kraka se od ozke strani ravno v sredi podolgem 8 mm na globoko zažagata. V to zarezo vtaknemo deščice, ki so razmeknjene med seboj po 5–6 mm, da morejo čebele skozi. Od zgornjega konca so odmaknjene tudi 6 mm, od spodnjega pa kakih 10 mm. Ostanajo nam še štirje remelji, ki jih pribijemo pravokotno na deščice po dva in dva z obeh nasprotnih strani, da ostane med njimi prično po 9 cm razstoj.

Nosilci in pregraje stoje v nastavku na pločevinaktih trakih, ki jih pribijemo na spodnja krajša robova oboda.

V tak nastavek gre 6 nosilcev, katerih vsak drži 3 predalca, torej skupaj $6 \times 3 = 18$ predalc.

Ko imamo vse gotovo, vložimo v nastavek najprej eno pregrajo, potem nosilec s 3 predalci, potem zopet pregrajo itd. Končamo s pregrajo. Ostane pa še nekaj prostora, ki ga tesno založimo z desko, ki je 34 cm dolga in 12,5 cm široka in 2 cm debela. Da pa tem čvrsteje stisne vsa predlaca s pregrajami, potisnemo med desko in stranico oboda 2 primerno debela remeljna kot zagozdi.

Kdor ima panje na 10 satnikov, si bo priredil primerno bolj širok nastavek, v katerega bo šlo 7 nosilcev po 3 predalca, torej 21 predalc.

Preden vložimo nastavek v medišče, moramo prilepiti v predalca tanke satnice, kakor je bilo že povedano.

V prihodnji številki bom opisal kdaj in kako je uporabljati ta nastavek in kako je ravnati, da se doseže dovoljen uspeh.

Sipalnik »Ideal«.

V 7. števil. »Slov. Čebelarja« lanskega letnika se je pod gorenjim naslovom priobčil opis in dve sliki novega sipalnika »Ideal«-patent Stojković, uporabnega za vsak A.-Ž. panj. Podpisana čebel. družnica je te sipalnice založila in jih prodala že lepo število v vse dele Slovenije, da celo v inozemstvo. Kupci so se pa izražali, da so sipalnik sicer takoj spoznali po slikah kot izvrstno pripravo, le opis njegovih najvažnejših širin je bil tako nejasno priobčen, da si nikakor niso mogli predstavljati njegove prikladnosti vse dotlej, dokler si ga niso ogledali pri nakupu. Priporočali so, naj se ta nejasnost v opisu popravi v interesu vseh onih čebelarjev, ki bi sicer sipalnik radi nabavili, a jih motijo tam označene mere, niso pa imeli še prilike si ga praktično ogledati.

Sipalnik obstoji iz lija (1), ima na sprednji notranji strani dva zapaha (2) za utrditev v panj. Lij se steka v zbiralnik (3), prehod od tu v panj pa tvori žrelo (4). Zunaj spredaj je na vsaki strani po ena raztegljiva zatvornica (6), ki skupno s prednjo steno zbiralnika popolnoma zakrije odprtino pod mrežnim okencom plodišča med ometanjem. Ometanje satnikov se namreč vrši skozi sipalnik v plodišče pri popolnoma zaprtem medišču in plodišču. Preje se ševeda odzame zaklopna deščica od spodnjega okenca. Ker se sipalnikova zatvornica na vsaki strani lahko raztegne za 3 cm in ker sta sipalnikova zapaha dovolj dolga, je sipalnik enako uporabljiv za A.-Ž. panj na 9 in 10 satnikov. Med ometanjem naslanjamo satnike na enega izmed obeh nosilcev (7), ki sta pritrjena v liju.

Pravilne mere so pa te: Širina lija (1) zgoraj = 34 cm. Širina žrela (4) = 26 cm in višina $1\frac{1}{2}$ cm. Višina zbiralnikove sprednje stene (6) všteti višino žrela (4) in višina raztegljivih zatvornic (6) = 4 cm. Tako je omogočeno pritisniti sipalnikovo zatvornico tik okenca pri vseh panjih, kjer sta držali odvzeto zaklopnico dve zaporici (»rajberja«), kateri sta navadno nameščeni dobre 4 cm od tal. Širina celotne neraztegnjene zatvornice = 33 cm in se lahko raztegne na 39 cm. Ker znaša širina neraztegnjene zatvornice 33 cm in je 2 cm manjša od širine panja na 9 satnikov (35 cm), se more sipalnikova zatvornica pritisniti tik okenca tudi pri panjih, kjer se je premikala odvzeta zaklopnica po dveh

pločevinastih žlebičkah, katera sta stalno pribita k nogam okenca.

Ob tej priliki naj omenimo glede sipalnika še nekaj iz prakse. Vse njegove vrline navedene v lanskem »Čebelarju«, kakor velika priročnost, popolna varnost pred piki, hitro odzemanje medenih satov in kar najmanjše razburjanje čebel, so se v praksi popolnoma potrdile. Zlasti to zadnje dejstvo — malenkostno razburjanje čebel — je velike važnosti. Skupine ometenih čebel se namreč v sipalniku nikjer ne zadržujejo, ker jih duh matice takoj izvabi v panj. Nevarnost kake gneče, zavedanja brezmatičnosti in raditega do viška pritirane razburjenosti je tu že v kali preprečena — varnost lastne matice zagotovljena — delo pa vsled istočasnosti vseh opravil silno pospešeno.

Omenjamo še, da se pri ometanju ob hudi vročini n. pr. po paši na pravem košanu, ne pozabi pošteno rabiti mrzlo vodo. S prejšnjimi sipalniki je bilo ometanje ob hudi vročini, ko čebele zaradi pomanjkanja paše lenarijo na dnu panja, skoraj izključeno. Z vodo nismo mogli nikakor preprečiti, da se nam ne bi ob tej priliki usipal cel roj teh najbojevitejših brezposelnih v obraz. Z »Ideal« sipalnikom je pa tudi ta najhujša neprilika gladko odpravljena. Čebele v panju se ob ometanju niti ne zavedajo kaj se godi, ometanim čebelam pa preženemo vsako bojevitost takole: Z pomočnim omelčkom v mrzlo vodo jih poškrbimo na satniku, nakar jih s še dovolj mokrim omelčkom hitro ometemo v lij. Hladna voda temeljito prežene vso bojevitost.

(Slike so bile priobčene v 7. številu lanskega letnika, kjer si jih vsakdo lahko ogleda in primerja s tem opisom. Op. ured.)

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič. — Ljubljana.

Šele marca so se v letu 1924 naše čebele, kakor se navadno a napačno izražamo, prebudile iz zimskega spanja. 5. in 6. dne v tem mesecu je nastopil tako težko pričakovani jasni in toliko topli dan, da je bilo splošno in popolno otrebljenje v vseh čebelnjakih omogočeno. Kakor smo že prejšnji mesec poročali, so se tekom zime tu in tam prašili posamezni panji v prisojnih legah tudi ob nepovsem ugodnem vremenu, a splošno či-

ščenje se je izvršilo šele omenjenega dne.

V mnogih krajih po 3 do 4 mesece ni bilo izleta. Posledice so bile različne. V obče poročajo, da so čebele, ki so imele dovolj primerne hrane, dobro prezimile in imele malo mrtvic. V dokaz služijo sledeči dopisi.

Iz Most: Od 38 družin so prezimile vse dobro, mrtvic normalno, da celo malo.

Iz Zg. Tuhinja: Proti koncu meseca je par panjev že močno zasedalo 6—7 satov.

Od Sv. Gregorja: Kljub dolgi in trdovratni zimi so čebele izvrstno prezimile; nikjer ni bilo opaziti znakov griže. Mrtvic razmeroma malo, panji zelo živalni.

Iz Strug: Konec strašne zime ni bil tako poguben, kakor smo s strahom pričakovali. V mojem čebelnjaku so prezimili vsi panji dobro.

Iz Vržeja: Panji so bili konec meseca tako močni, da bi jih lahko prevesil, ako bi bila dobra paša.

Slabejše je poročilo iz Novega mesta: Mrtvic srednje veliko. Panji so vsled zime zaostali in imeli bomo pozne roje.

Z nekaterih strani pišejo, da so kakor vsako leto odmrle matice ali postale trotovke in da se je vsled tega število panjev skrčilo. Teh izgub ne smemo pripisovati strogosti zime. Pač pa v slučajih, ko so čebele preminule zaradi pretrdega, premalo vodenega medu in preslabe lege čebelnjaka ter dobile grižo.

Tozadevna poročila se glase:

Vič. Splošno so zaradi griže in prezimovanja v senci precej velike izgube.

Škofja Loka. Hribovskim čebelarjem je pomrlo mnogo plemenjakov zaradi žeje, ker so imeli večinoma gozdni med. Enemu izmed teh je padlo 6 A.-ž. panjev.

Rožni dol. V okolici so se močno pritoževali radi griže. Vzrok ji je bil:

Mesečni pregled za marec 1924.

K r a j (z morsko višino)	Označba opazovanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka			Dni je bilo									
		pridobil v			zgubil v			najvišja	najnižja	srednja mesečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		mesečni tretjini dkg			v mesecu čistih dkg													največ pridobil	dne	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.													pridobil
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pridobil	porabil	dkg	dne									
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	60	50	30	—	—	140	+18	-10	+54	12	7	3	13	11	7	8
Vič pri Ljubljani (298 m) . .	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+16	-11	+4	13	12	5	14	9	8	13
Moste pri Ljubljani (298 m) .	A.-Ž.	—	—	—	25	30	30	—	—	85	+16	-7	+55	17	11	7	13	11	7	21
Krtina pri Dobu (305 m) . .	A.-Ž.	—	—	—	40	50	60	—	—	150	+18	-16	+25	18	13	5	11	11	9	19
Zg. Tuhinjš (568 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	40	20	—	—	60	+16	-10	+28	7	6	4	18	3	10	8
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	—	—	—	50	40	30	—	—	120	+17	-7	+55	12	9	4	12	12	7	12
Javorje (700 m)	A.-Ž.	—	—	—	30	30	50	—	—	110	+16	-5	+51	13	7	6	13	14	4	30
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	45	40	45	—	—	130	+12	-11	+29	9	6	5	13	6	12	6
Gor. Logatec (486 m)	Amerikanec	—	—	—	40	45	150	—	—	235	+12	-12	+24	8	9	5	17	5	9	14
Cerknica (460 m)	A.-Ž.	—	—	—	60	60	70	—	—	190	+13	-11	+18	8	4	5	17	5	9	9
Sv. Gregor p. Ortneku (736 m)	A.-Ž.	—	—	—	40	45	80	—	—	165	+13	-10	+15	13	5	8	13	7	11	21
Struge p. Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	—	—	—	80	45	90	—	—	215	+14	-21	-27	12	6	4	20	5	6	25
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	—	60	60	20	—	—	140	+19	-15	+54	18	8	4	14	10	7	10
Rožni dol p. Semiču (376 m)	A.-Ž.	—	—	—	50	30	40	—	—	120	+15	-16	-05	15	8	5	10	17	4	13
Sv. Peter p. Mariboru (210 m)	svoj panj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Orehova vas p. Mariboru . .	A.-Ž.	—	—	—	40	45	70	—	—	155	+15	-4	+65	13	6	5	16	11	4	16
Sp. Ložnica p. Žalcu (252 m)	Gerstung	—	—	—	25	50	75	—	—	150	+11	-15	+1	9	7	3	11	15	6	23
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)	A.-Ž.	—	—	—	40	70	70	—	—	180	+18	-12	+42	11	4	5	11	7	13	10
Ojstrica nad Dravogr. (981 m)	Amerikanec	—	—	—	30	30	30	—	—	90	+10	-10	-2	14	6	6	10	14	7	24
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+18	-12	+52	14	4	5	7	20	14	21
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+19	-19	+46	16	4	3	10	11	10	17

premalo odeti panji in preveč zamašena žrela.

Orehova vas. Mrličev je bilo letos voliko. Vsak čebelar ima po 1 do 3 prazne panje.

Sv. Lovrenc. Mali panji, posebno kranjiči, so zelo pomrli. Kakor sem zvedel, je ena tretjina teh panjev uničena.

Katastrofalno je učinkovala letošnja zima v litijski okolici, kjer je našim najspretnjšim čebelarjem pobrala čez polovico plemenjakov v A.-Ž. panjih. Znan, odličen prizadet čebelar mi je zagotovil, da so ondotne čebele v jeseni nabirale medeno roso na lipah in hrastih in da so imele že v istem času tako gost med, da ga ni bilo mogoče spraviti iz satja. Zanašajoč se na večletne ugodne zime, niso ukrenili nobenega potrebne- ga koraka da bi preprečili pretečo nevarnost.

S 6. marcem ni nastopil vremenski

preobrat na boljše, temveč viharji so pokrili staro že zledenelo skorjo z novim snegom. Bela odeja je skopnela po ravninah in pobočjih, ki niso obrnjena proti jugu, šele sredi zadnje tretjine meseca.

Ni čudno, da se rastlinstvo letos v marcu ni mogli razviti tako, kakor druga leta. Prvo obnožino so čebele prinesle vobče šele 24. marca z leske. Sledili so ji zvončki, teloh, resa, jeglič. Splošno je bilo upanje, da bo v prihodnjem času pokret na boljše v vseh smereh nagel in polvoljen.

Iz Vržeja nas obveščajo, da je navaden A.-Ž. panj na tehtnici premrznel za zimo in da je imel več mrtvih, kakor drugi. Je mogoče! Vsak panj, ki stoji prosto sam zase, ki ni posebno močan in nima dvojnih sten, je za naše kraje premrznel. Pritrdite samo na obe stranski steni slamnate blazine in normalen A.-Ž. panj vam bo tudi na prostem popolnoma zavarovan pred mrazom.

VESTI IZ PODRUŽNIC

čebelarški shodi.

Dne 4. maja ob 2. uri popoldne v **Kostrivnici**, podružnica Rogaska Slatina.

Dne 11. maja ob 3. uri popoldne na **Hajdini**, podružnica Ptuj-okolica, pri čebelarju g. Kancelerju.

Dne 12. maja ob 3. uri popoldne pri **Kapeli**, pri čebelnjaku g. Fr. Coblja.

Dne 25. maja ob 1. uri popoldne v **Šmarji pri Jelšah**, pri šolskem čebelnjaku.

Dne 29. maja ob 8. uri pri **Sv. Ani** v **Slov. goricah**, v šoli.

Istega dne popoldne ob 3. uri pri **Sv. Benediktu** v **Sloven. goricah**, v šoli in pri župnikovem čebelnjaku.

Dne 1. junija ob 2. uri popoldne pri **Sv. Marjeti** pri **Moškanjcih**, pri čebelnjaku g. Zamuda v Gorišencih.

Ivan Jurančič.

Josipu Verbiču, profesorju v Ljubljani, Streliška ulica št. 32 in plačajo prijavno takso, katera znaša 1 Din od panja. — Med, ki ga imajo morebiti še člani na razpolago, naj priglase v komisijsko prodajo podružničnemu predsedniku g. Adolfu Arkotu, justična palača.

Čebelarska podružnica za Maribor in okolico je imela svoj prvi letošnji sestanek dne 30. marca v III. mestni deški šoli v Mariboru. Praktično izvršitev pomladanskega pregleda v čebelnjaku učitelja Lukmana je preprečilo mrzlo, slabo vreme. Morali smo se umakniti v razred. Tu je navzoče pozdravil predsednik nadučitelj Brumen, med njimi tri goste, ki so koncem zborovanja javili svoj pristop, ter otvoril zborovanje. Sam je v prav poljudni obliki poročal o pomladni reviziji iz lastne izkušnje. Panj naj ima 2—3 polne medene sate, sklenjeno zalego, to svedoči dobro matico. S slabiči je križ celo leto, zato jih združiti ali pridejati drugim. S splošno zadovoljnostjo sprejetemu predavanju je sledila živahna debata: svetuje se, počakati z revizijo vsaj toliko, da se čebele zletajo in

Člani čebelarske podružnice za Ljubljano in okolico se vabijo, da naznanijo število panjev, katere nameravajo postaviti v podružnični čebelnjak pod Krimom, do 15. maja 1924 gospodarju čebelnjaka gosp.

otrebijajo, sicer lahko onesnažijo satje, panj in čebelarja; pri čiščenju panjevega dna naj se zbirajo voščeni drobci ter stope; grižave panje treba v mrazu pustiti na miru, še le ob izletavanju naj se polaga razredčen med; pri zelo kandiranem medu se zabrani griža več ali manj s polaganjem pol kilograma — tudi več — sladkorja. — Na vprašanje, ali pomeni iztrgana zalega pomanjkanje medu, se pojasni: izpite ličinke kažejo na pomanjkanje medu, ne pa pol ali bolj razvita pokrita zalega na dnu panja. Pri slučajnostih se opozarja na dremajočo »Zvezo čebelarških podružnic mariborskega okraja«. Zahtevalo se bo sklicanje občnega zbora. Prihodnji sestanek se določi za 18. maj, kraj in ura se sporoči v domačih dnevnikih. Dado se še pojasnila glede prodaje oziroma nakupa medu, čebel, panjev in drugih potrebščin. Vsi, ki nas ni premotilo slabo vreme, smo se po sklepu sestanka zadovoljni razšli. Na veselo zopetno snidenje, zum, zum!

Tajnik.

Čebelarška podružnica za Maribor in okolico vabi svoje člane kakor tudi druge prijatelje čebelic na svoj drugi letošnji sestanek, ki se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo 18. maja ob pol 10. uri predpoldne pri čebelnjaku gospoda prožnega mojstra Pinterja nad tovarnim skladiščem glavne kolodvora. Gosp. Pinter bo razkazal ameriški panj in čebelarenje v njem. Polnoštevilo udeležbo pričakuje odbor.

Čebelarška podružnica v Rog. Slatini priredi dne 4. maja 1924 celodnevno teoretično in praktično predavanje v Kostrivnici pri Rog. Slatini, zadnja železniška postaja Kostrivnica-Podplat in sicer točno ob 10. uri predpoldne v gostilni Tereze Ogrizek, a popoldne pa pri čebelnjaku gospoda Franja Kupnik v Kostrivnici. Predaval bo gospod Ivan Jurančič. Čeravno

je bil gosp. Jurančič pri zadnji redukciji kot v splošnem priljubljen in edini čebelarški potovalni učitelj za bivšo Sp. Štajersko žalibog upokojen, vendar se je naši prošnji blagevolje odzval, zakar naj bo gospodu Jurančič-u v imenu vsih članov tuk. podružnice v naprej najprisrčnejša zahvala. Z ozirom na to, da bo v bodoče najbrže težko dobiti potovalnega učitelja in dejstvo, da je minula zima marsikaterega čebelarja spravila v zadrego, ko je opazil v enem ali drugem panju večno zimsko spanje cele čebelne družine, se vabijo vsi čebelarji tudi iz sosednjih podružnic ter čebelarstvu naklonjene osebe, da se predavanja polnoštevilo in točno udeležijo, kajti le na ta način bomo dosegli zaželjeni uspeh. Vsak napreden čebelar naj se za gotovo udeležijo tega povsem zanimivega predavanja ne le sam, temveč naj dovede tudi druge starokopitneže, ki se do sedaj predavanja sploh nikjer niso udeležili. Za slučaj, da se hočejo tudi člani sosednjih podružnic omenjenega predavanja udeležiti, se naprošajo, da to tukajšnji podružnici pravočasno naznajo, da se more za nje preskrbeti prehrana. Nameravamo namreč za vse udeležence predavanja prirediti skupen obed. — Torej vsi napredni čebelarji na svidenje dne 4. maja 1924 v Kostrivnici!

Predsednik: Alojzij Muršič.

Podružnica čebelarškega društva za Ptuj in okolico priredi v nedeljo, dne 11. majnika t. l. ob 3. uri popoldne čebelarško zborovanje pri Kanclerjevem čebelnjaku na Hajdini. Poroča potovalni učitelj gospod Jurančič. Zborovanje se vrši ob vsakem vremenu. Čebelarji se pozivajo, da se te prireditve polnoštevilo udeležijo. Podružnica sporoča svojim članom, da se lahko pri njej naročajo satnice.

DROBIŽ

Prezimovanje v medišču. Z veseljem sem čital članek v 9. številu »Slov. Čebelarja« l. 1923., v katerem se priporoča čebelarjem prezimovati čebele v mediščih. Odločil sem se tudi jaz tako prezimiti svoje čebele v A.-Ž. panjih, a končno sem jih v ta namen pripravil le 7. Čez 11 dni sem posamezne pregledal, ter dognal, da se nahaja v enem panju matica z družino v plodišču. Zelo čudno se mi je to zdelo, kajti dobro sem vedel, da sem jo preložil iz plodišča v medi-

šče. Nato sem zopet spravil vse čebele z matico vred v medišče, in sem mislil, da sem naredil vse potrebno za zimo. Bilo je že v začetku novembra, do dobra sem zadelal vse čebele ter položil slamnice zadaj v panje. Mislil sem si: Sedaj, ko sem prestavil čebele v medišče sem ušel zopet gotovim stroškom, ker mi ne bo treba kupovati omare za shranjevanje satja čez zimo. V tem oziru se mi je zdela ta misel zelo praktična.

Lepega solnčnega dne 3. svečana 1924. stojim pred čebelnjakom ter opazujem čebeliце kako veselo izletavajo iz vseh panjev, le iz enega se nobena ne prikaže. Zdelo se mi je to sumljivo. V skrbeh grem in pogledam v notranjost panja in na žalost opazim v plodišču vse mrtvo, cela družina z matico vred mi je padla. Takoj nato sem pobral prazno satovje iz plodišča in ga očistil mrtvih čebel. Pri tem sem zapažil, da je v medišču zapustila družina 10 do 12 kg medu. Obžaloval sem svoje dejanje, žival se mi je smilila. Prosil bi čebelarje, ki prezimujejo v mediščih, in imajo izkušnje v tem, da bi pojasnili, kako je treba ravnati s takim panjem, kjer čebele nočejo ostati v medišču. **Ivan Snoj, Tacen.**

Črn med. Sloveč čebelar p. Schahinger pravi: Zelo temna barva medu nam pove, da so ga čebele nabrale na smreki — gotovo je mislil tudi na jelko. — Ta med je sicer izvrsten in najboljši za človeško hrano, čebelam pa je v pogubo, ako ga morajo uživati po zimi, ker povzroči grižo. Zato je v krajih, kjer se dobi mnogo tega medu, svetovati, naj ga čebelarji iz panjev poberejo in meseca septembra ali oktobra dajo čebelam 2—3 kg sladkorja, da ga bodo uživale v zimskih mesecih od novembra do konec januarja. Od februarja naprej, ko imajo čebele včasih le kak izletni dan, jim tudi jelov med več ne škoduje.

Vrednost medu. Skrbna raziskavanja so dognala, da hranilna vrednost medu daleč prekosi sladkor. Da se sladkor prebavi, je potrebno precej težko delo vseh prebavil. Vse to delo so čebele pri medu že same opravile in baš zato je med tako zdrav, lahko prebavljiv in ga naše telo kar naravnost sprejme. Razun sladkorja ima med še mnogo lahko prebavljive beljakovine. Posebno važne so pa razne neorganske snovi, ki se nahajajo v medu sicer le v majhnih količinah, pa so vendar za naše telo velikega pomena n. pr. železo, magnezij, apno, fosfor, žveplo, silicij, klorov natrij in mangan. V sladkorju vseh teh snovi ni, temuč le: vodik, oglje in kisik. Zaradi tega je pri starih ljudeh in otrocih, pri slabokrvnih in slabotnih ljudeh med toliko več vreden nego sladkor.

Strupen med. Ako so čebele nabrale tudi kaj medu na strupenih cveticah, je to tako malenkostno, da ne povzroči nobene škode. Cijankali, strihnin, arzenik itd. so tudi hudi strupi, tako da povzroči smrt, če pride le ena kapljica tega strupa v kri. Kofein, nikotin so tudi strupi, katere pa

vživamo, kadar spijemo čašo kave ali pokadimo smodko, toda vpliv tega strupa je tako neznamen, da se človek za to ne zmeni in zmerno uživan tudi ne škoduje. V zdravilstvu se rabi mnogo strupov seveda le previdno in v prav majhnih deleh. Vojskovodja Ksenofon pripoveduje, da so njegovi vojaki na Pontu našli nekoč mnogo čebel. Hlastno so planili na med, pa so slabo naleteli. Eni so bili kar omamljeni, drugim se je vrtelo v glavi, eni pa so celo pomrli. Ta med pa ni bil nabran le na nekaterih strupenih cveticah, ampak cel tiisti hrib je bil kar posut s strupeno acalejo. Čebelam med ni nič škodoval, ljudem pa zelo. Nasprotno pa je marsikateri med čebelam škodljiv — zlasti ako čez zimo nimajo drugega n. pr. gozdni med nabran na jelki in medeni rosi — ljudem je pa prav koristen in tečen.

Začetki na satnikih. Marsikak čebelar se boji, da čebele ne bodo pravilno izdelale satovja, ako jim da le začetke ne pa cele medstene. Vendar temu ni tako. Ako satniki lepo vodoravno stoje in se začetki prilepijo natančno na sredo gornje letvice, bodo čebele sat lepo izdelale. Rojem se sploh priporoča prve tedne dati le začetke.

Iztočene satnice lahko damo zopet v panj nazaj tudi po dnevu brez nevarnosti za ropanje. Dobro je pa satnice nekoliko z vodo poškropiti.

Satnice, ki so bile nekaj časa v zaprtem prostoru, naj se pred porabo nekoliko izpostavijo solncu, da izgine siva barva in da dobe zopet barvo in duh po vosku.

Toplota zelo vpliva na to, da cvetice mede. Ako je v zraku mnogo elektrike in se zelo bliska in grmi, sledi navadno severni veter in toplota zraka se zelo zniža. Ako pade po noči toplota na 8—10 stopinj C, cvetice ne mede, če bi tudi drugi dan toplota poskočila na 25 stopinj C.

Kroti radovednost! Čebelne družine pogostokrat izgube matico, ako je čebelar preveč radoveden. Zlasti začetniki so radovedni in stikajo po panju, kadar ni treba. Zlasti radi pregledujejo roje, kako delajo, koliko je matica že zalegla, koliko medu so že nabrale itd. Ako je tega pregledovanja le preveč, se rado zgodi, da čebele v strahu zavijejo matico v klopič in jo zaduše, ali jo čebelar s satjem sam ne pritisne in umori, ali pa mu matica odleti in se izgubi. Pregledovati je le toliko, kolikor je potrebno.

Škodljivci čebel so martinčki in kra-
stače. Te živalice je treba pregnati od če-
belnjaka pa pomoriti jih ni treba, ker so v
drugem oziru zelo koristne in uničijo mno-
go škodljivih žuželk.

Med v ljudskih izrekih. 1. Kaj je za-
konski stan? Zakonski stan je z medom
namazan križ; med se prej ali slej polize,
križ pa — ostane. — 2. Kak razložek je med
novoporočenci in med čebelarji? Novo-
poročenci imajo »medene tedne«, čebelarji
pa medena leta.

Jurančič.

Kako se je iznašlo točilo? P. C. Scha-
hinger piše v »W. L. Ztg.«: Najpotrebnejše
orodje v sedanjem čebelarstvu je točilo.
Znano je, da je bil izumitelj avstrijski
major E. pl. Hruška. Manj znana pa je
okolščina, kateri se je zahvaliti za to iz-
najdbo. Kakor je Hruška sam pripovedo-
val, je vzel nekega dne enemu panju sat
napolnjen z lepim medom, ki pa večidel
še ni bil pokrit. Sat je položil na krožnik
in ga postavil v košaro, ki jo je dal sinč-
ku, da jo nese materi. Da bi odgnal če-
bele, ki so letale okrog košare je otrok
začel košaro okrog glave vrteti. Oče strga
dečku košaro iz rok in pogleda, ako se ni
lepi satnik zlomil. Kako se začudi, ko najde
sat cel med pa iz ene strani na dnu krož-
nika. Duhoviti in bistroumni mož je začel
nadalje poskušati ter iznašel točilo, ki je
bilo izpočetka le posoda iz medi na štirih
vrvicah, da se je mogla z roko sukati. To
točilo je Hruška prvič pokazal l. 1865. če-
belarjem zbranim v Brnu. Pozneje se je
vedno bolj izpopolnjevalo in se še izpo-
polnjuje.

Čebele v mestu. Pogosto se sliši, da v
večjih mestih ni mogoče gojiti čebel. Dru-
gega mnenja je bil neki Mr. Abbott v
Londonu, ki je sedemmiljonsko mesto. Le-
ta 1908. je sklenil, kakor poroča »The Bri-
tish Bee Journal« napraviti čebelnjak na
strehi palače, kjer se tiska »Daily Mirror«
in je bil prepričan, da bodo čebele po mno-
gih vrtovih in parkih mesta dobile ne le
zadostne hrane za se, temuč da se bo dalo
natočiti tudi nekoliko medu za čebelarja.
Škoda, da ni povedano, kako se mu je ob-
neslo.

Dobesedno. Katehet razlaga v šoli o
kanaanski deželi in pove, da se je ta de-
žela imenovala dežela, po kateri se cedi
med in mleko. Nato vpraša solarčka, ka-
ko si on to deželo predstavlja. Ta odgo-
vori: Zelo mastno in polzko.

Kako lahko vjamemo matico iz prvca?
Marsikateri čebelar bi rad odstranil staro
matico pri prvcu, da bi dobil roj s pevkjo. Ne-
kateri v ta namen stari matici pristrižejo
krila, da ne more leteti in kadar roji, pade na
tla, roj pa se vrne v izrojenca. Ker to striz-
enje kril maticam ni priporočeno, bi na-
svetoval drug lahek način dobiti v roke staro
matico iz roja. V nekem listu se svetuje
to-le: Napravi si zabojček 50 cm dolg. 50 cm
širok in 60 cm globok. Namesto pokrova
vzemi matično rešetko nabito na štirih letvi-
cah. Roj stresi v zabojček, hitro ga pokrij
z rešetko, katero privij z vijaki, da bo trdno
stala. Roj pusti toliko časa v miru, da moreš
pregledati izrojenca. Na to puhni par di-
mov v zabojček. Roj bo skozi rešetko kmalu
zunaj in ker ne bo našel matice se bo vrnil v
panj iz katerega je izrožil. V zabojčku imaš
zdaj matico in nekoliko trotov. Nesi zaboj-
ček v hišo in matica bo kmalu v tvoji roki.
Pri družicah, trekoveh se to ne bo posrečilo,
ker neoprašena matica navadno lahko zleze
skozi matično rešetko.

O špekulativnem pitanju. To pitanje
uporabljajo nekateri čebelarji sredi aprila,
da se za pomladansko in poletno pašo če-
belne družine zelo pomnože in sredi julija za
ajdovo pašo. Eni to pitanje hvalijo na vse
pretege, drugi pa je zametajo. V laškem li-
stu »Apicoltore« poroča nek čebelar tole:
»Več let že poskušam, da bi pospešil zalega-
nje s tem, da pomladi nekatere čebelne dru-
žine pitam, druge pa ne. Ne spomnim se, da
bi bil kak razložek med panji, ki jih pitam
in onimi, ki so ob svojem.« Glavna reč je, da
smo čebele dobro vzimili in jim dali za-
dostno zalogo medu. Ako pa najdemo, da spo-
mladi ali še prej kateri družini primanjkuje
hrane, pitajmo, toda le v velikih porcijah.
Najbolje je, ako jim damo kar cel sat medu.

Nova knjiga: M. Humek, **Do-
mači vrt**, praktičen navod kako ga ure-
dimo, obdelujemo in krasimo. Založila
Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani, 200
strani obsegajoča knjiga, pojasnjena s
69 podobami in 2 barvnima slikama stane
broširana 48 Din, trdo vezana 60 Din.
— Ker se tudi čebelarji radi pečajo z
vrtnarstvom, bo tudi njim prav prišla ta
knjiga, ki jo vsakomur toplo priporo-
čamo.

Seme od Hubam - detelje je došlo.
Kdor ga želi poizkusiti, naj ga nemu-
doma naroči v blagovnem oddelku Čebe-
larskega društva.

Na prodaj je več dobro ohranjenih
vrčev za med in ena nova lesena
deža za 100 kg medu. Kje, pove ured-
ništvo.

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarkega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred Škofijo (poleg stolne cerkve).

A.-Ž. panj na 9 okvirov najnovejšega sestava:	
kompletan z vsemi pritliklinami (s pripravo za prevažanje)	300
Isti na 10 okvirjev, najnovejši in najpreciznejši izdelek	325
Baloni, za 1 ali 2 litra Din 16— ozir.	24
Deska za pritrjevanje satnic	8
Euskol zavitek	7
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	35
Kadilnik	—
Kapa, čebelarska, za odpirati s tkanino	60
s tkanino (navaden)	50
Klešče za okvirčke	58
Klešče za okvirčke v topli stavbi	42
Kolesce za vtiranje žice	28
Zaklopna kozica za odlaganje obljudenih satnikov	40
Matičnice (kletke) raznih vrst od 3 do 15 Din	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	5
Mreža žična za okenca (pocinkana) à m ²	60
Nastavek s tace za odkrivanje satja ob točenju medu	120
Nož za izpodrezovanje satja	12
Nož za odkrivanje satja	15
Odvijač za vijake	3
Pipe čebelarske	85
Pitalnik za A.-Ž. panj Din 10—, iz bele pločevine	18
Posode za med, pločevinaste à 4 kg	16
Iste za 55 kg	200
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50
Posoda za čiščenje medu z dvojnimi sitom	180
Ravnalec (priprava za uravnavanje satnikov v A.-Ž. panju	8
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	18
Raztojišča pločevinasta mesto kvačic za 9 ali 10 okvirčkov	2
Rešetka matična močna (nemškega fabrikata) za m ²	200
Rešetka matična šibkejša	135
Rokavice, čebelarske	100
Satnice 39 × 23 cm, pr. kg	76
Sipalnik lesen za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	25
Sito za čiščenje medu, leseno	20
Isto pločevinasto	32
Solnčni topilnik	150
Spone za rokave I. vrste par	7
Iste II. vrste par	6
Stiskalnice za umetno satje	1200
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	12
Šablona jeklena in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačic)	18
Ščetica za ometanje čebel	10
Šilo za vrtanje luknjic	3
Točilo za med, pločevinasto za 3 okvire 27 × 41 cm.	1200
Topilnik s svetilko in lončkom za lepljenje satnic	60
Topilniki za voščine	100
Zaboj lesen za roje	80
Vilice za odkrivanje satja	38
Zapahi za žrela:	
a) kovinski enostranski Din 5—, dvostranski	6
b) leseni (Trinkov sestav)	2
Znaki	5
Žica v klobčiču	10
Kovinska garnitura za A.-Ž. panj:	
a) 6 palic 40 × 8 mm (nepocinkano železo)	9
b) 2 nosilca za matično rešetko	5
c) 2 tečaja za vratica à Din 3—	6
d) 4 tečaji za bradi à Din —75	3
e) mreža za okenca po m ²	60
f) zapahi za okenca p. Strgar à Din 1—	4
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —50	1
h) kvačice iz železne žice, kilogram	28
i) 1 kljukica za vratica, večja	1
j) kos matične rešetke 33 × 25	15

Gospodarske knjige:

Janša, Nauk o čebelarstvu.

Tretja izdaja. Priredil Frančišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Žnidaršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24.—.

Humek, Praktični sadjar.

Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogi in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120.—.

Slovenska kuharica.

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvanimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vez. Din 220.—.

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjavi. Za gospodinjke in dekleta priredil M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. Din 30.—.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal Dr. Fr. Dolšak. Din 40.—.

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32.—, vezana Din 48.—.

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. D. 20.—.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujmo. Z 22 slikami in 2 barvanimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12.—.

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezana Din 100.—.

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vezana Din 20.—.

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30.—.

Zemljepisni atlas

kraljevine S. H. S. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48.—.

Slovenci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60.—.

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48.—.

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30.—.

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.